

[Lorentzen.]

frivillig basis, dels, om jeg så må sige, efter regeringsordre. Hvis man ser på, hvad vi har af institutioner på dette område, kan man nævne for det første vore to universiteter, som har flere institutioner, der arbejder med socialforskning; det gøres der nøje rede for i betænkningen. Arbejds- og socialministerierne har den statsvidenskabelige konsulent med ikke så få medarbejdere. Vi har arbejdstilsynet, vi har centralarbejdsanvisningskontoret, og vi har overinspektionen for børneforsorgen. Vi har mødrehjælpsinstitutionen, invalideforsikringsretten og ulykkesforsikringsdirektoratet. Vi har naturligvis først og fremmest det statistiske departement, vi har sundhedsstyrelsens medicinal-statistiske kontor, endvidere statens byggeforskningsinstitut, dansk byplanlaboratorium, jysk byplanråd, Danmarks pædagogiske institut, Københavns kommunes statistiske kontor, Århus' kontor af samme navn, Ålborgs af samme navn. Vi har Handelshøjskolen og Socialpolitisk Forening, som også har foretaget undersøgelser vedrørende de her henhørende spørgsmål.

Jeg må erkende, at jeg ikke har nogen sikker viden om, hvor store beløb de nævnte forskningsinstitutter koster det offentlige, men jeg går ud fra, at det ikke er ganske små beløb. Jeg tænker mig, at man i det kommende udvalg måske ikke kan få fuldstændig klarhed over, hvad det koster, men der er dog enkelte områder, hvor man så nogenlunde kan få det opgjort i kroner og øre.

Ser man efter i den betænkning, som ligger til grund for lovforslaget, vil man se, at der inden for udvalget er fuldstændig enighed om, at en radikal udvidelse af mulighederne for at drive socialforskning i Danmark må finde sted. Et enkelt medlem af udvalget — en mand, som er professor ved Københavns universitet — kan ikke tiltræde forslaget om oprettelse af et institut af denne karakter, idet han finder den foreslåede løsning af problemerne — nu citerer jeg, hvad han siger —

„unødigt kostbar og overflødig“.

Den højtærede socialminister har fulgt flertallet, dog at de årlige omkostninger ved instituttets drift er skåret ned fra 835 000 kr. til 472 000 kr. Men der er

ingen, heller ikke den højtærede socialminister, som er i tvivl om, at det kun er et beløb, man regner med måske ikke bliver overskredet det første år, men som antagelig ret hurtigt vil komme op på en helt anden størrelse. Det vil man forstå, når man ser, hvorledes dette socialforskningsinstitut er bygget op. Der er en direktør; i den højtærede socialministers bemærkninger til lovforslaget får vi i øvrigt ikke noget at vide om, hvordan direktøren skal lønnes; det får man derimod i betænkningen. Desuden skal der være et forskningsråd på 17 medlemmer, tror jeg det er, med en formand og en næstformand, og inden for dette råd et forretningsudvalg. Desuden skal der være, hvad jeg vil kalde et tilsynsråd — jeg husker ikke, om lovforslaget anvender netop dette udtryk, men en slags repræsentantskab. Hvor stort det skal være, kan jeg heller ikke læse nogetsteds i lovforslaget, men man vil forstå, at det er en kolossal — hvad skal jeg sige — drage, man tænker på, med denne store hale. Jeg siger ikke hale i dårlig forstand; det er en hale, der skal sætte dragen højt op. Men når man har et sådant kæmpeapparat, er man ikke i tvivl om, at det inden så forfærdelig længe bliver helt andre beløb, vi kommer til at beskæftige os med. Desværre får vi ikke fra lovforslaget nogen viden om, hvor der kan foretages besparelser på de andre institutioner. Ja, vi får at vide i betænkningen, således som den ærede foregående taler omtalte, at der på et område kan spares 150 000—200 000 kr., men den højtærede socialminister har ikke gentaget dette, og det må også her blive et noget mindre beløb, da udgiften i forvejen er halveret.

Det, der for mig lyder mest tiltalende, det skal jeg gerne erkende, er, at den påtænkte institution skal være et uafhængigt forskningsinstitut, uafhængigt af interessegrupper. Det tiltaler mig, men jeg tror ikke på, at det kan gennemføres med den konstruktion, som forskningsinstituttet vil få. Nej, jeg tror snarere, at skal man have et uafhængigt organ, vil det bedst kunne varetages af universiteterne. Jeg tror trods alt, at de folk, der sidder ved universiteterne, er folk, der vil forske på videnskabeligt grundlag uden at se til højre eller venstre efter, hvad